

20. 246

Foll. 20. 246

Ordo Vae.

SELECTAE PROPOSITIONES,

EX SACRA SCIENTIA DEPROMPTAE,

ET PUBLICO TENTAMINI EXPOSITAE,

A F. IOANNE BAPTISTA MARTI ET BOSCH,

EX ORDINE CARMELITARUM,

ET IN ORCELLENSI CONVENTU

PER TRIENNIUM AUDITORE THEOLOGO.

AD EIUS DEXTERAM SEDEBIT

P. FR. IACOBUS GONZALBO,

EIUSDEM FAMILIAE, ET STUDENTIUM MAGISTER.

LOCUM CERTAMINI PARABIT

ORIOLENSE CARMELI TEMPLUM.

Die VII Mensis Iunii Anni 1800

ORIOLOE

APUD ANTONIUM SANTA MARIA.

D. O. M.

EIUSDEMQUE GENITRICI MARIAE

TOTIUS NOSTRI ORDINIS

SINGULARISSIMAE PATRONAE:

HAS SACRAE THEOLOGIAE ASSERTIONES

D. O. C.

Humilis eius Servus & Filius:

F. IOANNES BAPTISTA MARTI ET BOSCH.

DE RE THEOLOGICA

PUBLICA DISCEPTATIO

ISAGOGE

Ad Sacram Theologiam.

1 **D**isciplinam hanc Divinam, de qua disceptationem auspicamur, si nominis etymon perscrutetur, idem valere dicimus, ac *Sermonem de Deo*; quapropter Theologiam adpellamus, scientiam (inquam) per quam Dei essentia, perfectionesque adperiuntur; arcana Divini Concilii, immensasque eius opes hominibus exhibentem, Augustissimae Triados Sacrarium, Dei circa homines oeconomiam recludentem, ad aeternam denique foelicitatem nos manu-ducentem: uno verbo:

2 *Dei, rerumque Divinarum scientia*, rectissime juxta sui naturam á plerisque definitur.

3 Praecipua illius partitio in *naturalem* est, & *supernaturalem*; haec subdividitur in *Beotam*, *infusam*, & *acquisitam*; illa in *mythicam*, *physicam*, & *civilem*.

4 Alias etiam patitur divisiones, tum obiecti ratione, tum methodi causa, tum ex quaestionum veritate, quas poscenti praesto dabimus.

5 De existentia Theologiae hic dicere supersedemus, tum quia haec adeo clara sese prodit, ut caecutire in
A me-

* II *

meridie videretur , qui eam inficiaretur : tum quia eius existentia cum eiusdem necessitate recurrit.

6 Theologia itaque , si secundum se generaliter accipiatur , prout ab hac abstrahit , vel illa methodo , esto non sit necessaria omnibus , & singulis in ipsa Ecclesiae collectione contentis ; in praesenti providentia est simpliciter Ecclesiae collective sumptae necessaria.

7 Imo Theologia Scholastica , sive Speculativa illa sit, licet non sit de omnimoda necessitate ad Ecclesiam , non parum utilitatis ab ea haurit Ecclesia ad melius sui esse: Haereat ergo ad fauces aspera lingua Wiclephi Religiosorum Scholas , (teste N. Thoma Waldensi tom. lib. 2. art. 3. cap. 69,) *Castra adpellantis Caimitica.*

8 Obiectum Materiale Theologiae in tota sua acceptum latitudine est ipse Deus , Divina omnia , & quae Deum ipsum , vel ut Naturae Auctorem , vel ut gratiae, vel etiam gloriae Largitorem respiciunt.

9 Circa obiectum eius Formale : missis aliarum sententiis Scholarum ; Deum , Divinaque omnia ut deducibilia ex revelatis , obiectum Formale Theologiae obtinere adserimus , adeo ut deducibilitas sit ratio formalis sub qua.

10 Theologia nostra , licet aliquem conceptum scientiae importet , rationem scientiae stricte talis non participat : Sapientiam esse tantum perbelle tueri potest in Schola nostra ; sed rationem Sapientiae in Aristotelis sensu nunquam ei concessit N. Dr. Rs.

11 Quum res sit apud omnes explorata , Theologiam esse discursivam ; deducit enim suas conclusiones naturali lumine ex revelatis : ad trutinam revocandum videtur, qui-

* III *

quibus Theologia nitatur praemissis, seu principiis, quas namque conclusiones ex his eliciat.

12 Principia ergo, quae non sunt prima, & immediata possunt á Theologo probari per prima & immediata: principia vero, quae sunt prima, & immediata minime possunt á Theologo evidenter demonstrari.

13 Pro conclusionibus haec accipe: Nulla conclusio Theologica, sive ex duplici, sive ex una tantum propositione de fide deducta, praecise quia deducta, de fide est.

14 Omnis propositio Theologica, si contineatur evidenter in aliqua praemissarum, quae sit de fide, & in altera naturali lumine nota: item si eruatur ex duplici praemissa de fide; erit pariter & ipsa prout contenta, de fide.

15 Ad uberiores huiusce materiae intelligentiam prae oculis habendi sunt quinque canones á N. Henrico à S. Ignatio traditi, quos lubenter in arena producemus.

THEOLOGIAE PROMPTUARIA.

Promptuaria quaedam, ex quibus Theologia assumit arma, sive principia, praemissas, & media, quibus suas probat conclusiones, Locorum Theologorum nomine intelliguntur á P. Lumbier. quaest. 1. art. 10. N. 60.

Horum elenchum denario quidem numero communiter complectuntur Theologi: Scriptura, videlicet, Sacra, Traditio, & alii, de quibus singillatim nostra decurret oratio.

At argumenta Theologica in hisce delitescunt eo di-

discrimine sunt in lucem eruenda , ut quae ex septem prioribus locis eliciantur , propria fere sint ea huius facultatis ; quae vero ex tribus posterioribus , adscriptitia sint, ac velut ex alieno emendicata.

Sacra Scriptura.

1 **S**criptura Sacra , ex P. Lumbier quaest. 2. art. 1. *est liber sacer divinitus revelatus , & dictatus à Spiritu Sancto , quem sacri Auctores litteris mandaverunt : en primum Theologorum locum , primumque fontem.*

2 ; Quis nisi plane desipiat , Sacram dari Scripturam novo & veteri testamento verbum Dei continentem , neget ? ; dissentimus ergo Atheis , & Libertinis omnem librum ex Cöppino , & Quintino , divinitus scriptum negantibus.

3 Certo certius adparet Sacros Codices singulari Dei ope conscriptos fuisse : Ne eorum Scriptores Sacri ut homines in aliquem laberentur errorem , factum fuisse, nemo Catholicorum negabit ; licet in explicando huius opis, sive concursus modo inter se discrepent.

4 Praetermisso ergo discrimine revelationem inter, assistantiam , & inspirationem , nostrum erit sustinere Spiritum Sanctum non modo res , & sententias , verum etiam singula verba , apices usque ad minimos Scriptoribus dictasse.

5 Canon Catholicorum eos libros comprehendit , quos Synodus Tridentina ses. 4. ut Canonicos definit , utque id faceret , sufficienti nixa fuit traditioni.

Lon-

6 Longe ergo distamus ab haereticis , apud quos non unus fuit , nec est modo , nec unquam erit Divinorum Librorum Canon.

7 Ex his libris , quidam Legales sunt , quidam Historici , Profetici nonnulli , alii denique Sapientiales.

8 In eis , ut in Vulgata Latina Versione continentur, nec unum reperire esse , cui tetram , abiectamque suppositionis labem effingere queas contra fidem , & mores , ex Tridentini decreto Concilii edocemur.

9 A Tridentino adseritur , & á nobis suscipitur Vulgata Latina , ut authentica.

10 Nec ideo detrahi quidem potest authenticæ Hebraicorum , & Graecorum fontium. Licet enim ex Tridentino Vulgata nostra præcipuum arripuerit locum , antepositaque fuerit caeteris Versionibus Latinis : minime haereticis adhaerendum est adserentibus Tridentinum eam fontibus etiam praetulisse.

11 Quos Sacrae Scripturae verba pati possunt sensus, in Circo aperiemus ; regulas quoque apponemus nonnullas ex Divo Augustino depromptas pro recta eorum intelligentia.

Traditio.

1 *V*erbum Dei non scriptum , sed vivaе vocis oraculo , quasi per manus ad nos usque transmissum , Traditionis nomine insignitur.

2 Varie partiri solet Traditio , in Divinam scilicet , & Humanam , Apostolicam , & Ecclesiasticam , cet. quas si lubet , exponemus.

In

* VI *

3 In triplici statu Legis nempe Naturae , Legis scriptae , & pariter Evangelicae viguit Traditio : in primo certissimum puto traditiones viguisse , neque enim alia tunc erat fidei , morumque regula.

4 In Lege Scripta quaedam non scriptis , sed verbo tradidére & Moyses & Prophetæ.

5 Pro Lege Evangelica , si de traditionibus Divinis & Apostolico-Divinis sermo est, penitus fore necessarias propugnamus.

6 Imo : cum Tridentino ipsas ad fidem , & ad mores informandos tanquam vel ore tenus á Christo , vel à Spiritu Sancto dictatas , & Catholica in Ecclesia continua successione conservatas , suscipimus , & veneramur.

Ecclesia.

MInus profecto fidei tutelae consultum esset , si solis inanimatis , ac mortuis regulis , Scriptura scilicet , & traditione niteretur : necesse ergo fuit regulas insuper aliquas viventes à Deo dari , omnes de fide controversias dirimentes , supremoque definientes iudicio : Princeps est Ecclesia toto terrarum orbe diffusa.

2 Licet communiter loquendo , Synagoga pro eodem accipiatur , ac Ecclesia , N. Waldensis vim nominis strictius accipiendo , invenit inter utramque discrimen ex Augustino : Nam Synagoga verius dicitur *congregatio* : Ecclesia vero *convocatio*.

3 In Triumphantem , Patientem , & Militantem optime

* VII *

mé distribuitur Ecclesia, sed de hac solummodo nobis est disputatio, quam sic definimus cum N. Waldensi: lib. 2. cap. 9. n. 1.

4 *Congregatio omnium vocatorum catholica societate iunctorum, vel ut plenius exprimamus: coetus hominum, unius, eiusdemque fidei Christianae professione, & eorumdem Sacramentorum communionem coniunctus sub legitimorum Pastorum regimine, ac praecipue Romani Pontificis.*

5 Iam inde ab initio Mundi Ecclesia Christi sumpsit exordium: sed prout sub Lege Evangelica non post Dominicam Ascensionem; sed ab ipsius Christi praedicatione sumpsit exordium: essentialem vero consummationem ab eiusdem passione recepit.

6 Certis satisque characteribus Ecclesia illustratur, ut ipsi adhaereant Catholici, eiusque in sinum confugiant Protestantes, á quo ut oves ballantes discessere; est enim Una, Sancta, Catholica, & Apostolica.

7 Ecclesia Catholicorum una est, unitate Doctrinae, membrorum cohaesione, sub uno capite visibili; quae omnis desunt Ecclesiae Reformatorum.

8 Sanctitate Auctoris, Promulgatorum, Legum, Doctrinae, Mediorum, finis, morum, & filiorum; his omnibus potissimum pulcherrima sese nobis offert vera Christi Ecclesia.

9 Nomen hoc *Catholica* soli verae Christi Ecclesiae convenit, ita ut alteri congregationi competere haud possit.

10 Vox haec *Catholica* triplicem importat ex Divo Isidoro universalitatem: ecce (inquit N. Waldensis lib. 2. cap. 17. n. 3.) optime detexit Isidorus rationem Catholicae,

* VIII *

tae, id est universalis Ecclesiae, quadruplici digito, nempe secundum universalitatem extensionis, secundum universalitatem instructionis, secundum universalitatem subiectionis, & secundum universalitatem curationis.

11 Et Apostolica est haec Christi Ecclesia; habet suam Doctrinam, & fidem ab Apostolis per successionem legitimam, & non interruptam.

12 Hisce profecto Ecclesiae Christianae lineamentis ipsius vultus, perspectus, & illustris, & ad instar montis omnibus coram adparet.

13 Non est quod vereamur in Ecclesia fidei, & morum iacturam; falli quidem, aut fallere non potest.

14 Lutherani, & Calvinistae turpiter errant aseverantes Ecclesiam Christi ex solis praedestinatiis conflari: nec enim omnes, nec soli praedestinati sunt membra Ecclesiae.

15 Contra Donatistas, aliosque huius farinae heterodoxos dicimus: necdum justos, sed & immanissimos quoque peccatores Ecclesiam in suo sinu complecti.

16 Hodiernos reformatae Ecclesiae impiissimos sectatores, publicos Schismaticos, haereticos quosque fundamentales tamen fidei Articulos credentes verae Christi Ecclesiae membra esse contendentes, devitandos, nec audiendos putamus.

17 Haeretici occulti membra sunt, inserta quidem Ecclesiae corpori, licet vita, & qualibet actione sibi propria destituta; vel ut alii inquiunt membra impropria, & imperfecta.

18 Publicos Haereticos, & manifestos Schismaticos
in

* IX *

in vera Christi Ecclesia numquam invenies , etsi totam perlustres.

19 Nec percussi excommunicatione maiori valida , nec Cathecumeni actu pertinent ad Ecclesiae corpus.

Concilia.

1 **E**piscoporum coetus ad Religionis tractanda negotia in unum locum coeuntium , apud Theologos Concilii nomine invaluit.

2 Ex Conciliis quaedam generalia sunt , quaedam particularia : haec rursus in Nationalia , Provincialia , & Dioecesana dividuntur.

3 Romanus Pontifex primus omnium Episcoporum iurisdictione , honore , & dignitate , ius habet generalia Concilia congregandi.

4 In his , soli Episcopi , quorum interest gregem Domini pascere , de iure veluti innato tamquam iudices sedentes , decisivo suffragio potiuntur.

5 Nihilo-cesius Abbates , Generales Ordinum Praepositi ex privilegio , & consuetudine ad ferenda suffragia vocantur : Imo simplices Presbyteri , & alii quicumque inferioris subsellii , dato sibi ad tempus rationabili ex causa suffragii iure gaudere possunt.

6 De Synodis Nationalibus , Provincialibus , Dioecesanis solum dicimus , quod octava Synodus Oecumenica actione ultima can. 1. enim decreta Conciliorum particularium Pontificia auctoritate firmata : *divinitus inspirata.*

Romanus Pontifex.

1 **C**hristus Dominus, quem habemus Pontificem, qui consedit in dextera sedis magnitudinis in Coelis, Hebr. n. 8. ψ. 1. constat utique ex fide, quod; eo quod maneat in aeternum, sempiternum habet Sacerdotium: At eius loco ad visibile in terris Ecclesiae regimen plures successive facti sunt Sacerdotes, idcirco quod morte prohiberentur permanere.

2 Sed horum omnium Christus Dominus Divum Petrum Principem, & Ecclesiae Caput constituit in his, quae sunt ad Deum.

3 ꝑ Post Petrum vero, quem potissimum designavit? ꝑ aliquem nempe ad cuiuslibet arbitrium? minime: Neque enim quisque sumit sibi honorem, sed qui vocatur à Deo tamquam Aaron; ꝑ quisnam ergo erit hic? accipe.

4 In Ecclesiae primatu Romanus Pontifex est iure Divino Petri successor.

5 Primatus hicce non honoris est tantum, sed iurisdictionis, & auctoritatis.

6 Romanus Pontifex ex Cathedra definiens, extra Concilium generale, errare non potest in his, quae sunt ad fidem, & mores.

Sancti Patres.

1 **D**Eum , qui verae Ecclesiae semper adfuit , adest ,
aderitque providus , dedisse ei Patres , viros scilicet vitae
morum , ac Doctrinae summe conspicuos , qui in Christo
Iesu per Evangelium generent filios , genitosque foveant ,
pascantque pabulo verbi Divini , extra dubium collocari volo.

2 Quinam autem tales dicendi sint , brevi sermone
adperiam.

3 Unius aut alterius Patris de rebus Theologicis sen-
tentia , aliis refragantibus , vel silentibus , firmum non po-
test suppeditare argumentum.

4 Plurium Patrum in unum Dogma consensus , reli-
quis licet paucioribus reclamantibus , probabile quidem
praestat argumentum , irrefragabile vero non.

5 Unanimis Sanctorum Patrum consensus in re ad fi-
dem & mores pertinente , infallibilis est fidei regula.

6 ; Ergo , & idem erit dicendum quum circa res Phi-
losophicas , quae scripserunt Patres , oratio versetur ? mi-
nime : tunc non maius ex eorum auctoritate pondus erui-
tur , quam ex rationibus , quibus utuntur.

7 Pro Sanctorum Patrum operibus , assequenda itidem
eorumdem mente , atque sensu ; & pro seligendis accura-
tioribus eorumdem operum editionibus , aliquas critices
regulas exponere non gravabimur.

Do-

Doctores Scholastici.

1 **M**ale olet haereticis Scholastica Theologia: Ideone cum Lutthero & Melancthone Scholasticos & eorum Doctrinam aspernamur? Absit. Nec enim minima Scholae auctoritas esse valet, quam parvifacere nemo sine fidei discrimine potest: Connexae quippe sunt, ac fuere semper post natam Scholam, Scholae contentio, & haeresum pestes

2 Opere praetium igitur erit in re Theologica Doctores audire Scholasticos, sapientes scilicet viros huius facultatis à saeculo duodecimo, & deinceps Magistros.

3 Ìam vero quanta sit istiusmodi Theologorum auctoritas? Audi.

4 Concordem ergo Theologorum omnium, firmam, apertamque de fide, & moribus sententiam reiicere, haeresim sapit omnino.

5 Theologorum hinc inde dissensus, probabilem tantum pro alterutra parte opinionem constituit.

6 Communis imo, & unanimis Doctorum Scholasticorum consensus in re gravi, licet minoris auctoritatis sit, quam Sanctorum Patrum, tamen adeo firmum est fundamentum, ut illi dissentire temerarium foret.

Dei Existentia, Natura, & Attribute.

1 **S**upremi Numinis existentia adeo vivido lumine rationis splendescit, ut portento quam simillimum videatur da-

• XIII •

datos homines (potius monstra) qui adnissi fuerint eam in dissidium convertere ; in eos igitur , eorumque deliria signa nostra movemus.

2 Homo enim quantumvis rudis , illiteratus , & plumbeus cogitetur laborare nequit positiva invincibili ignorantia existentiae Dei.

3 Quinimo omnium gentium , omniumque saeculorum consensus adeo perviam existimavit Dei notitiam , ut ab omnibus facile haberi posse , abunde suadeat.

4 At ingenitam Dei existentiae notitiam , quae sensu Cartesii à plerisque admittitur , nulla nos cogit necessitas admittere ad Atheos revincendos.

5 Existentia Dei optime valet demonstrari á posteriori ex creaturis , minime á priori : unde haec propositio *Deus est, seu existit* , non est demonstrabilis à priori , aut per se nota quoad nos.

6 Denique ex Physicis, Methaphysicis, & Moralibus Disciplinis aptissima desumimus argumenta ad existentiam Dei contra Atheos evincendam.

7 Aut Deus non est (inquit Tertullianus) , aut unus est tantum : perperam ergo Manichaei statuunt duo principia, quorum unum sit boni cuiusque, aliud mali causa: neque nos movent somnia Politheorum plurium Deorum existentiam asserentium.

8 Nec feliciori successu res cesit Antropomorphitis Deum humani corporis forma praeditum esse propalantibus : Deus siquidem Spiritus est , & quidem purissimus.

9 Immutabilis & praedicatur iure Deus , & quoad entitatem , & quoad formam , & omnes quoad operationes

Hoc

* XIV *

10 Hoc attributum cum eius libertate conciliare , pro nostra parva Minerva nostrum erit.

11 Cuiuscumque generis perfectiones sint, omnes in Deo suo modo continentur.

12 Hinc catholice Bonitas summa, Infinitas, Immen- sitas, & Aeternitas Deo adscribuntur, sicut & Omnipotentia, & Providentia.

13 Perfectionum omnium cumulum quibus ornari concipimus Deum, illius naturam Physice spectatam constituere, communi consensione probatur.

14 ? At quaenam Deo methaphysica differentia asserenda? hoc opus hic labor est: independentia ab omni causa. ? *Aseitas* nempe? utique dicitur haec, gradus methaphysicus ultimo constitutivus, & differentialis Dei.

15 Inter essentiam Divinam, & proprietates tum absolutas, tum relativas; ac inter proprietates absolutas ad invicem comparatas, nulla omnino realis distinctio debet admitti.

16 ? Quodnam ergo genus distinctionis inter haec erit admittendum? Unusquisque pro sua Schola sensu abundet.

17 Teneo inquit Nr. Dr. Resolutus in 1. dist. 2. art. 3. §. 1., quod attributa distinguuntur ex natura rei per rationes formales non absolutas, sed respectivas. Cum hoc stamus.

Scientia Dei.

1 **D**Issertationem aggredimur difficilissimam quam quod magis: de qua quidem sermonem habentes Ethnici desipuisse in pluribus [deprehenduntur: hos sequi haeretici non

* XV *

non ferendas impio ore blasfemias effudère : Quin & Catholici de ea disputantes hinc inde pro Scholae sententia acerrime digladiantur : una denique de scientia Dei benè loquitur fides ; Divini huius auxilii humili freti fiducia Dei scientiam per speculum in aenigmate venerabi mur.

2 Datur ergo in Deo omnis plenitudo scientiae.

3 Divina scientia idem omnino realiter est, ac Divina substantia.

4 Tantum praefata distinctio rationis potest adinveniri Essentiam inter Divinam, quae est in suo conceptu *Substantia intellectualis à se primordialiter existens*, atque ipsum actuale intelligere.

5 ; Quotuplex in Deo est scientia? in arena dabimus.

6 Se ipsum Deus, suaque omnia perfectissime intuetur atque comprehendit.

7 Scientia, quam nos *dispositivam* dicimus, rerum omnium, quae à Deo sunt, causa est, non effectiva quidem, sed directiva.

8 Possibilia omnia, omniaque existentia cuiuscumque generis sint, Dei oculis nuda sunt, & aperta.

9 Nec futura omnia libera, & contingentia Dei scientiam subterfugiunt.

10 Futura etiam conditionata, & quae numquam erunt, certo, & infallibiliter Divinae subiacent scientiae.

11 ; Sed in quo medio, seu in qua ratione haec dicimus Deum ipsum singula cognoscere, & infallibiliter scire?

12 ; An ne Deus futura videt in reali eorumdem cum aeternitate coexistentia? minime gentium.

Phy-

* XVI *

13 Physica Thomistarum praemotio cum doctrinis R. D. omnino non cohaeret.

14 Derelictis mediis, quibus Schola nostra non utitur pro adstruenda, & declaranda aeterna in Deo creaturarum omnium scientia, alia à nobis sunt consequenter assignanda.

15 Creaturae ergo possibiles, tum in sua omnipotentia, tum in earumdem mera non repugnantia ad existendum, à Deo cognoscuntur.

16 Certificatur Deus de futuris liberis naturalibus, sui decreti permissivi ratione, & libera causarum secundarum determinatione futura, supposita tamen generali influentia, sive concursu:

17 De initio bonae voluntatis, quod operatur in nobis sine nobis gratia praeveniens, quae nos excitat, atque disponit, in decreto absoluto, ac efficaci, quo ab aeterno hanc nobis gratiam praevenientem impertiri statuit.

18 De actibus futuris liberis ordinis supernaturalis, in decreto collativo suae gratiae cooperantis, sive efficacis ab intrinseco, qua nobiscum operatur velle & perficere: ita tamen ut decretum hoc non sit absolutum antecedens, sed concomitans, & modificatum.

19 Denique futura libera conditionata ordinis supernaturalis ita sunt resolvenda, ut ex parte altera ad scientiam speculativam, ex altera vero ad dispositivam reducantur.

Voluntas Dei.

1 **D**ivinam intellectionem sua veluti sponte consequitur voluntas : hanc dari in Deo tam clare ex Scripturis constat , ut & rudiori pateat.

2 Multipliciter dividi à Theologis solet Divina voluntas : de variis eius divisionibus nostrum erit in Palaestra loqui : & de Divinae Voluntatis consecrariis percontati, mentem nostram aperiemus.

3 Deum voluntate antecedente omnium (nemine prorsus dempto) velle salutem , certissima res est, & Catholicis optatissima.

4 Imo : tali attenta voluntate Christus Dominus pro omnibus hominibus mortuus est , sanguinemque suum liberalissime effudit.

Praedestinatio.

1 **H**aec á D. Augustino sic enodatur : *Praescientia & praeparatio beneficiorum Dei , quibus certissime liberantur quicumque liberantur* : En arcanum ad quod pertractandum summa cum reverentia quilibet debet accedere , mentem, ac linguam religiose praeparare , ne quae non capit , ea carpat , sed admiretur , & quasi sacrum Dei montem Mo-
sis instar consensurus impuros praeiudicii , & affectuum calceos exuat.

2 Sanctorum praedestinatio infallibilem habet apud Deum , atque omnimodam certitudinem.

C

Haec

* XVIII *

3 Haec ipsa eadem infallibilis certitudo non solum generalem Praedestinatorum numeri integritatem, sed singulorum quoque Sanctorum sub istiusmodi numero designationem complectitur.

4 Certissima quoque est Sanctorum praedestinatio non solum certitudine praescientiae, sed & ordinis, atque causalitatis certitudine.

5 Non datur in homine ex parte liberi eiusdem arbitrii, ante omne gratiae actualis & habitualis donum, causa meritoria, sive de condigno, sive de congruo, primae gratiae.

6 Utiles sunt, & proficuae orationes Sanctorum ad obtinendam peccatoribus primam gratiam, nec tamen concurrunt orationes huiusmodi ad praedestinationem aliorum sive ad gratiam, sive ad gloriam in *ordine intentionis*, sed solummodo in *ordine executionis*.

7 Denique orationes huiusmodi etiam in ordine executionis causa illae non sunt praecipua collationis gratiae, sed tantum causa, aut conditio accesoria.

8 Ergo habent Christi merita veram causae rationem per ordinem ad electionem praedestinatorum? Catholica assertio est.

9 Quinimo habent Christi merita veram etiam causae rationem per ordinem ad electionem praedestinatorum hominum, ante praevisa eorundem hominum merita, praeventam.

10 Praedestinatorum ad gloriam electio, praeordinationem illam antecedit, quae est ad gratiam; haec illam subsequitur.

§ Er-

* XIX *

11 ; Ergo non ex meritorum praevisione aliqua , sed ex gratuita Dei miserentis voluntate fit in statu naturae lapsae electorum prae aliis ad gloriam praedeterminatio? Utique : inconcusa enim est , Sacrisque Litteris consentanea haec Doctrina.

12 Efficax vocatio non interrupta , iustificatio , felicitatis denuo adeptio sunt primarii effectus praedestinationis.

13 Bona omnia naturalia sunt in aliquo sensu respectu electorum effectus imperati praedestinationis ipsorum.

14 Ipsam peccati permissionem ; quis crederet! in praedestinationis gratissimum fructum dirigit ille, qui ex lapidibus filios Abrahae potens est suscitare.

15 Etsi soli Deo cognitus sit numerus electorum in aeterna felicitate collocandorum , nihilominus , quaedam à Theologis adferuntur pie credibilia indicia , per quae aliquali negotio possit dignosci , quinam hunc ingrediantur numerum.

Reprobatio.

1 **R**eprobatio alia positiva est , negativa alia ; de quibus, si per aliquem licuerit , nobis erit sermo.

2 Independentem à praevisione peccati (quale quale ex lethalibus illud sit) Deus Optimus Maximus nullam ex rationalibus creaturis suis reprobatur positive ab aeterno.

3 Reprobatio negativa habet ex parte hominum rationem aliquam , originale nempe peccatum.

4 Subtractio auxiliorum (saltem efficacium) , per-
mis-

missio peccati finaliter non remittendi, ipsa denique aeterna damnatio, proprii sunt reprobationis effectus.

Augustissimae Triados Mystrium.

H¹oc est Mysteriorum Mystrium, Arcanorum Arcanum, adorabile potius quam investigabile, Divina fide credendum, non humano ratiocinio penetrandum: Ad hoc Mare magnum, qui conscendat, illud D. Augustini advertat lib. 1. de Trinit. cap. 3. *Nec periculosius (inquit S. Dr.) alicubi erratur, nec laboriosius aliquid quaeritur, nec fructuosius aliquid invenitur.* Ut ergo nos fundamentum hocce christianae religionis fructuosè inveniamus, Catholicam fidem consulemus, labori in ea investiganda non parcentes: sic enim Divino affulgente lumine periculosos errorum scopulos, in quos multi impingentes naufragi facti sunt, evitabimus.

² Quantolibet quisque polleat ingenii acumine, ineffabile Sanctissimae Trinitatis Mystrium non poterit demonstrare, imo nec eius possibilitatem suadere evidenter.

³ Mirum est quod evomit infernus perduelles haereticos divinarum distinctionem Personarum obscurantes; sed contra omnes stat inconcusa fides: quod tres sunt in Deo realiter distinctae Personae.

⁴ Sed in his tribus Personis una est non specie tantum, sed etiam numero divina natura: segreges ergo à Catholicis dicimus quotquot tres numero naturas in Divinis dogmatizarunt.

⁵ Dei Verbum tamquam realis subsistens Persona ante-

tequam filius hominis per humanae carnis assumptionem diceretur ; aeterna á Deo Patre generatione processerat : conticescat Cerinthus.

6 Consubstantialis Dei Filius Patri est & rite vocabulum *Homousion* á P. P. Nicoenis receptum est, & consecratum : dentibus stridant Semi-Ariani.

7 Spiritus Sanctus vera est atque subsistens Persona : corruant Sociniani cum suis praedecessoribus Praxeas, & Sabellio Spiritum Sanctum Dei virtutem , & efficaciam asserentes.

8 Spiritus Sanctus vere Deus est , eiusdemque cum Patre , & Filio divinae substantiae : dent manus victas Pneumatomachi No. Di. Cirillo.

9 A Patre simul , & Filio procedit Spiritus Sanctus : quamvis in saevam rabiem erumpant Graeci.

10 Immanentes in Deo agnoscimus processiones , quibus una Persona ab alia tamquam ab originis principio procedat.

11 Nec plures, nec pauciores quam duae sunt in divinis processiones.

12 Harum processionum , Essentia Divina , conceptibiliter à facultatibus intellectus , & voluntatis praescisa, neutiquam esse potest principium *quo*.

13 Neque Relationes Divinae (Paternitas & spiratio activa) pro principio *quo* proximo processionum sive Filii, sive Spiritus Sancti habendae sunt.

14 Principium *quo* proximum processionis Verbi est intellectus ; processionis Spiritus Sancti est voluntas : ita tamen ut huiusmodi facultates principalius rationem *absolu-*

lu-

lutam, minus principaliter *relativam* dicant.

15 Verbum in divinis probabiliter dicitur Filius, quia ab intellectu divino, qui de sui ratione habet communicare genito omnem generantis similitudinem, procedit.

16 Quare processio Verbi dicatur generatio, Spiritus Sancti vero non item? dicam rogatus.

17 Reales in Deo relationes propugnandae á nobis sunt, ne cum Sabellianis accenseamur.

18 Theologorum neminem latet quatuor extare in divinis originis relationes: Paternitas, Filiatio, Spiratio activa, & passiva, sive processio.

19 De divinis notionibus, item de Circumincessionem, & divinarum Personarum Missione, dicere aliquid in circo interrogati pollicemur.

Deus Humani Generis Conditor.

1 **Q**ui credimus in unum Deum Patrem Omnipotentem, eiusque Filium Unigenitum, & in Spiritum Sanctum Dominum, Deum ipsum eundem confitemur factorem coeli, & terrae, visibilium omnium, & invisibilium.

2 Spectabilis Mundus hic ab aeterno non est; sed conditus in tempore à Deo fuit.

3 Etsi coniecturis suis concedatur locus, Verno tempore, non Autumnali conditus fuit Mundus.

4 Licet universa propter seipsum operatus est Dominus tamquam finem ultimum: Mundus spectabilis ad eum conditus finem est, non ut malorum esset poena Spirituum, sed ut Divina bonitas Creaturis, atque homini potis-

* XXIII *

tissimum communicaretur.

5 Laudabilis est quam maxime de rerum simultanea creatione S. Augustini sententia ; ipso tamen iudice licitum est oppositum sequi , quod & nos facimus.

6 De singulorum operibus dierum , brevis exhibebitur poscenti explicatio.

7 Paradisus voluptatis, primi hominis innocentiae destinatus, realis fuit locus in terrae huius nostrae superficie alicubi collocatus : exerat sui ingenii vires quantum velit Origenes.

8 Quae in Horto Heden constitutae sunt plantae scientiae boni & mali , atque iterum vitae veri nominis fuerunt arbores.

9 Ultimum sextae opus diei , & praecedentium coeterrorum omnium summum veluti complementum, hominis plasmatio est.

10 Fuit Adam universorum hominum primus , à quo uno humana progenies est ubique terrarum propagata: Inter anniles ergo fabulas adnumera quorundam deliramenta Prae-adamitarum Crambem recoquentium.

11 Immortalitas primi hominis in statu innocentiae non erat naturalis proprietas , sed gratiae Dei beneficium: merito ergo proscripta est Michaelis Baïi doctrina.

12 Non metaphorico, & parabolico, sed naturali historicoque sensu accipienda sunt, quae de formatione Mulieris Gen. cap. 2. narrantur.

13 Rationalis anima immaterialis est, habens naturam à corpore diversam : obmutescant omnes Materialismi Phalangarii somnia effutientes stulta.

Ani-

* XXIV *

14 Anima rationalis nullum habitura finem est, cum sit immortalis : discant Libertini quid habeat homo iumento amplius.

15 Primus homo in statu gratiae habitualis, & originalis iustitiae fuit à Deo constitutus.

16 Volens Deus Adae fidelitatem experimento capere, praeceptum de non comedendo de fructu ligni scientiae boni & mali ei imposuit : aequissimum praeceptum, & litteraliter accipiendum.

17 Diabolus malorum inventor Evam fefellit, eidem per naturalis serpentis linguam & organum effundens sermonem. Male Christianorum traditionem irridet Iulianus Augustus ; pessimeque petit insultans ; quo demum idiomate locutus fuerit serpens ?

18 Temere in proto-parentes nostros damnationis sententiam quidam pronuntiarunt : Adam siquidem eiusque uxorem patrati criminis poenituit, eiusque veniam consequuti sunt.

Deus Legis-Lator.

1 **M**agni nobis est haec Legis elucidatio : *ordinatio rationis ad bonum commune, ab eo, qui curam habet communitatis promulgata.*

2 Diversa licet, aliqua tamen promulgatio legis, ut haec vim actu ligandi communitatem obtineat, necessaria est.

3 De Legibus speciatim agentibus prima occurrit aeterna, à quâ leges etiam coeterae, dummodo verae
il-

* XXV *

illae sint leges , proficiscuntur.

4 Proximum locum occupat naturalis lex , quae ex D. Thoma est quaedam participatio legis aeternae in rationali natura.

5 Hanc existere unusquisque in semetipso facile experitur.

6 Et adeo est hominum cordibus inscripta , ut quoad universalissima , atque primaria praecepta deleri nullatenus possit.

7 Nullam pati potest immutationem , abrogationemque lex naturalis.

8 Nec Deus ipsemet supremus omnium Dominus in aliquo eius praecepto primario proprie loquendo dispensare potest.

9 Legem Divinam Angelorum ministerio propositam Moysi , & ab huiusmodi viro illi populo promulgatam, improbandam , ut in se malam , dixerunt Caiani, Cerdoniani, alique huius farinae homines ; sed quam immerito!

10 Bona enim fuit lex Mosayca ; quamquam imperfecta , si cum lege Evangelica comparetur.

11 Haec lex , ut ex ipso veteri testamento constat, ut exhibens ceremonialia praecepta , per Messiae adventum & mortem debebat abrogari.

12 At non statim ac Christus Dominus mortuus est coepit esse haec lex mortifera : licet morte Domini interveniente ipsa mortua fuerit.

13 Huic successit lex Evangelica , quae ad finem usque mundi est perseveratura.

14 Pro dignoscenda veteris , & novae legis differentia

D

il-

illud verissimum tene, quod ab Augustino dictum est in lib. contra Adimantum: *brevissima nempe & apertissima differentia est duorum Testamentorum: timor, & amor.*

15 Extra omnem dubitationem est, inesse Ecclesiae Christi facultatem leges condendi.

Sacramenta Generatim.

1 **Q**ui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de Coelis Unigenitus Dei Filius, impletis atque sublati Mosaycae legis mysteriis, & variis baptismatibus, & iustitiis carnis usque ad tempus correctionis impositis Hebr. 9. v. 10. Ecclesiam, quam sanguine acquisivit suo, novis & sanctioribus Sacramentis voluit communicare. De his in praesentiarum nobis sermo.

2 A Sacramentorum notione exordimur, & Sacramentum generice sumptum sic definimus: *Signum sensibile symbolicum divinitus institutum alicuius sanctitatis productionum.*

3 De Sacramentorum origine, num in statu innocentiae, naturae, & Legis Mosaycae extiterint in utramque partem disputant Theologi: Quid nobis probabilius videatur, sequentes dabunt resolutiones.

4 Extitisse de facto in statu innocentiae aliquod eorum, nulla satisfirma ostendit ratio: neque inde Sacramenti cuiuspiam pro eodem ipso statu excluditur possibilitas; ita tamen ut quodcumque pro homine innocente futurum fuisset Sacramentum, non illud foret ex Christi meritis venturi, neque gratiam conferret *medicinalem*, sed

* XXVII *

solummodo prioris gratiae incrementum.

5 In Lege naturae, & pro parvulis, & pro adultis fuisse divinitus aliquod institutum Sacramentum, satis probabile est.

6 Circumcisio esto data sit in signum distinctivum seminis Abraham à reliquis gentibus, illa tamen fuit verum ex veteribus Sacramentum, atque à Deo instituta ad delendum virtute fidei originale peccatum.

7 Praeter circumcisionem, quae ab Abraham ad abrogatam usque legem Mosaycam perduravit, fuerunt & alia in statu legis scriptae huiusmodi Sacramenta.

8 Pro lege gratiae Sacramentorum existentiam (ut de eorum numero ausi sint ambigere) negare non habuerunt Novatores.

9 At dum septenarium eorum numerum reiiciendum clamant, catholico dogmati à Tridentina Synodo definito adversantur.

10 Ergo pedum lotio in cathalogo Sacramentorum adnumeranda non est? illatio optima.

11 Horum septem novae legis Sacramentorum nullus alius esse potest Auctor, & institutor nisi Dominus N. J. C.

12 Omnia Sacramenta constant ex rebus tamquam ex materia, & ex verbis tamquam ex forma.

13 Verba, quae horum dicuntur forma, nec promissoria sunt, nec concionatoria: sed vere consecratoria.

14 Solus homo viator (ast non omnis) Sacramentorum Minister est.

15 Non requiritur in Ministro ad Sacramenti valorem probitas, nec sanctitas: imo utcumque fide careat Minister,

* XXVIII *

ter , dummodo coetera , quae necessaria sunt non deficiant , validum conficit Sacramentum.

16 At requiritur in eo , qui Sacramentum confert , intentio , qua non mimice & irrisorie , sed vere & serio proponat sibi facere , saltem quidquid intendit Ecclesia.

17 Sola intentio quae feratur dumtaxat ad ritum externum , excludatque à Ministro deliberationem internam faciendi aliquod Sacrum adhuc implicite , & generaliter acceptum ut Sacrum , ad Sacramenti non sufficit validitatem.

18 Insuper requirimus in Ministro ad validitatem Sacramenti vel intentionem actualem , vel virtuales : habitualis & interpretativa sunt & dicuntur ineptae.

19 Ad validam receptionem Sacramentorum in adulto requirimus intentionem aliquam , saltem habituales & interpretativam.

20 Quoniam verba Sacramentorum consecrationis esse diximus ; iam inde aperte colligitur novae legis Sacramenta gratiam ex opere operato producere.

21 Praeter gratiam sanctificantem , aliqua Sacramenta , Baptismi videlicet , Confirmationis , & Ordinis signum spirituale & indelebile (characterem merito dicimus) in anima iuprimunt suscipientis.

22 Tandem potest Ecclesia utiliter & laudabiliter certas caeremonias praescribere ad Dei cultum pertinentes.

Baptismus.

Primum omnium Sacramentorum , per quod additus ad Ecclesiam patet , Baptismus est ; *Sacramentum* scilicet *regenerationis per aquam in verbo vitae.*

2 Tunc à Domino hoc Sacramentum constitutum esse probabilius perspicitur , cum ipse à Ioanne in Iordane baptizatus sanctificandi virtutem aquae tribuit.

3 Omnibus , sive parvulis , sive adultis necessarius est necessitate medii Baptismus : ita ut nisi per Baptismi gratiam Deo renascantur , in sempiternam miseriam & interitum , à parentibus , sive illi fideles , sive infideles sint , procreentur.

4 Adultis vero , qui rationis compotes sunt , & legis Evangelicae notitiam habent , additur etiam necessitas praecepti.

5 Suppleri potest in adultis Baptismus *fluminis* per *fluminis* Baptismum : sed pro parvulis & pro adultis Baptismus *sanguinis* eiusdem Baptismi *fluminis* supplet vices.

6 Sola aqua naturalis huius Sacramenti est materia remota : despiciantur Manichaeorum nugae.

7 Utrum unica , an trina ablutio fiat , nihil refferre existimandum est : utrovis enim modo , & antea in Ecclesia Baptismum vere confectum esse , ex traditione satis apparet.

8 Si in solo Christi nomine conferatur Baptismus , invalidum reputamus : imo Apostolos in nomine Christi , tacitis aliis duabus Trinitatis Personis , numquam baptizasse , credendum est.

Bap-

* XXX *

9 Baptismi Minister ordinarius solus Episcopus est, & Praesbyter : Diaconi, etiam sollemnis, Ministri sunt Baptismi, sed extra-ordinarii.

10 Cogente autem necessitate, sine sollemnibus caeremoniis baptizare possunt omnes etiam de populo, sive mares, sive faeminae, quamcumque illi sectam profiteantur.

11 Idoneum Baptismati suscipiendo Subiectum est omnis homo : si enim *unius delicto mors intravit per unum docet Apost. multo magis abundantiam gratiae & donationis & iustitiae accipientes, in vita regnabunt per unum Iesum Christum.*

12 Per Baptismum tollitur, & omnino deletur quodcumque peccatum.

Confirmatio.

1 **C**onfirmationem tamquam verum & proprie dictum Sacramentum novae legis catholice credimus, & admittimus ; sic haereticorum frangitur pervicacia eam, ut otiosam caeremoniam, exitialemque satanae praestigium improbantium.

2 Cave tamen, ne ritus recipiendi haereticos iam confirmatos ad Ecclesiae redeuntes unitatem, cum hoc Sacramento confundas, quia iterationem eius concluderes, quam omnino reiicimus,

3 De institutione huius Sacramenti nihil nobis exprimit fides. De necessitate nostrum iudicium dabimus oblata occasione.

Cir.

* XXXI *

4 Circa materiam digladiantur inter se Theologi ; at nos haec dicimus : Adaequata , & essentialis huius Sacramenti materia ex utroque ritu , manus scilicet impositione , & Chrismatis unctione consurgit.

5 Formam pro Latinis hanc exhibemus : *Signo te signo crucis* &c.

6 Minister Ordinarius huius Sacramenti est solus Episcopus.

7 Ex dispensatione vero, aut extra-ordinaria facultate simplicem Sacerdotem pro Ministro admittimus etiam.

8 Pro Subiecto , hominem viatorem Sacramento Baptismi initiatum , assignamus.

9 Per hoc Sacramentum firmamur in fide , expeditioresque reddimur ad ipsam constanter , fortiterque propugnamdam , tuendamque.

Eucharistia.

1 **S**acramenti huius dignitatem admiratione potius prosequi volumus , quam oratione ; quum humani inopiam eloquii longe superet , nec possit exornari verbis , aut mente comprehendi : Solum carmen illud Davidis pronuntiabimus in gratiarum actionem : *Memoriam fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus , escam dedit timentibus se.*

2 Nec est quod haereticorum praestigias timeamus : ponatur in conspectu nostro mensa adversus eos , qui tribulant nos. Sint ergo contra Hetherodoxos resolutiones sequentes.

Cor-

* XXXII *

3 Corpus & Sanguis Christi in Eucharistiae Sacramento realiter & substantialiter una cum anima &c. continentur : Corruant Phantasiastae, Berengaristae, Calvinistaeque.

4 Nulla remanet post consecrationem in Eucharistia panis, vinique substantia; sed illa fit *vi verborum* mirabilis conversio, quam Catholica Ecclesia aptissime *transubstantiationem* appellat. Longe fiant á nobis *impanationem* & *consubstantiationem* in Eucharistia admirantes.

5 Ne tamen videamur haereticis hoc ipsum fidei dogmatis caput dissimulando praeterire: breviter rem absolvemus: Sub utraque specie, atque sub singulis utriusque speciei partibus seorsim acceptis Christus integer continetur & totus.

6 In hostiis quoque, & particulis consecratis quae post communionem reservantur, vel supersunt, verum Christi Domini remanet, & continetur corpus: sic concinit Concil. Trid. sess. 13. can. 4.

7 Christus Dominus pridie quam crucem subiret, cum discipulis suis legale Pascha comedit.

8 Nec Christus Dominus antevertit Pascha, nec Ierosolimitani distulerunt.

9 Quum iuxta legem in Exodo latam diebus azymorum nihil fermenti in domibus Iudeorum debuerit esse: Christus Dominus corporis Sacramentum sui in azymo consecravit.

10 Materia huius Sacramenti á nobis exhibebitur in agone.

11 Circa formam haec firmamus: Christum Dominum,
Eu-

* XXXIII *

Eucharistiam consecrando , ea verba adhibuisse , quae & Apostolis consecraturis adhibenda praescripsit , multo verior atque communior Theologorum sententia est.

12 Dato etiam quod Christus verbis usus non fuisset ad Eucharistiam consecrandam , nullus post ipsum potuit umquam hoc Sacramentum conficere non adhibendo verba , quae ipse praescripsit.

13 Solis his verbis *Hoc est corpus meum. Hic est sanguis meus* , uti absolute necessariis , forma huius Sacramenti continetur.

14 Quod solus rite ab Episcopo ordinatus Sacerdos possit valide panem , & vinum offerre , & Christi corpus , & sanguinem consecrare , docet Catholica fides.

15 Eucharistia non est omnibus prorsus sive parvulis , sive adultis necessaria necessitate medii : his tamen necessaria est praecepto tum Divino , tum Ecclesiastico.

16 Stomachum movet homini , qui perditus omnino non sit, quas effutiunt blasfemias tum Calvinistae , tum Lutherani adversus Eucharistici Sacrificii veritatem , audire : sed volentibus aut nolentibus Eucharistia verum est , & unicum novae legis Sacrificium.

17 Eius essentiam totam non in oblatione , quae fit ante , vel post consecrationem , sed in ipsa consecratione positam censeo.

18 De Eucharistiae effectibus , & Missae Sacrificio rogati aliquid dicemus.

E

Poe-

Poenitentia

1 **Q**uemadmodum humanae fragilitas naturae omnibus nota est, eamque in se ipso quisque facile experitur; ita quantam habeat necessitatem Poenitentiae Sacramentum, ignorare potest nemo.

2 Sacramentum hoc non secus lapsis post Baptismum, ac Baptismum nondum regeneratis ad salutem necessarium esse, à Tridentina Synodo dictum est.

3 Poenitentia igitur novae legis Sacramentum est, & quidem à Baptismate, eiusque memoria prorsus distinctum.

4 Nullum tam grave scelus post Baptismum perpetratum agnoscimus, cuius remittendi facultatem non habeat Ecclesia.

5 Cordis contritionem, oris confessionem, & operis satisfactionem esse quasi materiam huius Sacramenti, à Tridentino instruimur.

6 Quae ex solo poenarum metu concipitur contritio, bona est, & laude digna.

7 Ad iustificationem tamen in Poenitentiae Sacramento obtinendam non est sufficiens.

8 Ut contritio quippe ad impetrandam gratiam in Sacramento sufficiat, amorem erga Deum, saltem initialem, exigit.

9 Altera huius Sacramenti pars est peccatorum confessio, quae à Christo praescripta est, & obtinuit, vel à primis Ecclesiae saeculis.

10 Admittenda quoque est operis satisfactio : Dimisso
nec

* XXXV *

namque quoad culpam, poenamque aeternam peccato, non semper tota poena temporalis remittitur.

11 *A veritate Evangelii penitus aliena est doctrina omnis, quae ad alios quosvis homines praeter Episcopos, & Sacerdotes clavium ministerium perniciose extendit. Verba sunt Trident. sess. 14. cap. 6.*

12 Hi ergo qui huius sunt Sacramenti Ministri, dum absolutionem impendunt, non declarant tantum peccata iam à Deo fore dimissa; sed ea vere dimittunt autoritate divinitus accepta.

Extrema Unctio.

1 **A**D refellendos Calvinistas aliosque malae vitae homines, qui huic Sacramento bellum indixere; Scriptura Sacra, & traditio nobis arma suppeditant.

2 Haec enim luculenter demonstrant unctionem infirmorum, quae extrema dicitur, novae legis, & veri nominis Sacramentum esse.

3 Quamvis primus omnium Iacobus Apostolus huius Sacramenti existentiam litteris commendaverit, non ideo habendus est tanquam ipsius Institutor, & Auctor, sed tanquam scriptor, & promulgator.

4 Oleum olivarum remota huiusce Sacramenti materia est, speciali tamen benedictione consecratum.

5 Utrum talis benedictio ex Christi institutione, an ex Ecclesiae praecepto sit, definire non audemus.

6 Huius Sacramenti Minister solus Sacerdos est, male censere Novatores, ministerium hocce laicis tribuentes
De.

XXXVI

7 De forma , Subiecto , necessitateque huius Sacramenti , nostra responsio aderit in promptu , dum occasio sese obtulerit.

Ordo.

1 **I**N Christi Ecclesia est , & debet esse Ordo seu ordinatio distincta ab ordine laicorum , qua aliqui in sortem Domini vocati in gradu constituentur superiori , cum Sacramenta administrandi , anuntiandique Dei verbum , potestate.

2 Ordinatio saltem aliqua verum novae legis Sacramentum revera est.

3 Et ut de Subdiaconatu minoribusque Ordinibus reticeam : Diaconatus veri nominis est Sacramentum , Sacerque Ordo , & quidem Hierarchicus.

4 Idem de Presbyteratu , & Episcopatu pronuntiamus.

5 Sed de Episcopatu crediderim , hunc esse prorsus tam in Sacramenti , quam in Ordinis ratione distinctum á Presbyteratu.

6 Nihil est in quo tutius Hierarchicorum Ordinum essentialis materia statui possit , & forma , quam in manuum impositione , ipsique subnixa oratione.

7 Iure Divino solus Episcopus est Minister Ordinarius Sacramenti Ordinis.

8 Ab initio iam fuerunt in Ecclesia septem Ordines , quos numerabimus libenter rogati.

9 Episcopi Iure Divino sunt Presbyteris superiores.

10 Episcopatui , Presbyteratui , Diaconatui , & Subdia-

diaconatui iure antiquissimo imposita est ab Ecclesia lex Coelibatus : haecque lex Sacris Ministris imposita sapientiae & aequitati consentanea est : cum Pseudo-Reformatis pugnamus.

Matrimonium.

I **U**Ltimo inter Sacramenta venit *Matrimonium* : nuptias esse opus diaboli adfirmare ausi sunt Saturnius Simonis Magi discipulus, Manichaei, Encratitae, Adamiani : hancce haeresim proxime sopitam excitarunt Adamus Pastor, & David Georgius, omnes mulieres esse communes contendentes : hos omnes unico ictu confodimus adserentes *Matrimonium* per se bonum, ac licitum esse.

2 *Matrimonium*, seu Coniunctio maris & foeminae, qua prolis generandae, fovendaeque causa indissolubili nexu copulantur, ex inclinatione naturae in homine ortum habet.

3 Adami ante lapsum non tantum lege naturae, sed á Deo etiam fuit institutum : in lege Mosayca confirmatum, & in Evangelica tandem á Christo probatum.

4 Ex Novatoribus plures insaniunt *Matrimonium* esse Sacramentum negantes ; sed & illud à mundi exordio à Deo institutum, ut officium naturae, ad Sacramenti dignitatem fuisse evectum, Catholica docet fides.

5 Materia remota, seu circa quam *Matrimonii* sunt personae contrahentes ; materia proxima actus sensibiles contrahentium, quibus unus mutuo se tradit alteri : forma vero sunt verba, vel nutus, quibus mutuo traditionem acceptant.

2 Er-

* XXXVIII *

6 Ergo Minister huius Sacramenti non erit Sacerdos coniuges benedicens, sed ipsimet contrahentes? Utique.

7 Mutuus contrahentium consensus ita est ad Matrimonium necessarius, ut nec Respublica, nec Ecclesia, nec quaevis potestas divina inferior possit illum supplere.

8 Ad contractum matrimonialem mutuus requiritur contrahentium consensus per verba, aut signa aliqua aequivalentia expressus.

9 Clandestina coniugia, id est absente Parrocho, remotisque testibus inita aliquando fuere valida; numquam vero licita: post Tridentinum autem, non solum illicita, sed & irrita sunt, & nulla.

10 Matrimonium inter, absentes sive per Procuratorem, sive per litteras legitime contractum, rationem obtinere Sacramenti, probabiliter tenemus.

11 Proprietates Matrimonii duae sunt praecipuae, unitas, & firmitas: circa primam haec enodamus.

12 Polygamia simultanea non adversatur quidem nuptiarum fini primario, liberorum nempe procreationi; sed pugnat cum secundariis Matrimonii finibus, cum prolis nempe educatione congrua, & pace domestica.

13 Temporibus veterum Patriarcharum, & legis scriptae licita erat ex divina dispensatione, seu verius declaratione, in populo Israelitico polygamia simultanea unius viri cum pluribus uxoribus.

14 Post legem Evangelicam sublata tali dispensatione iam plures uxores habere nemini licet.

15 Secundas nuptias olim damnarunt Montanistae: Hunc errorem amplexati sunt Novatiani: contra tamen hos-

* XXXIX *

hosce haereticos stat Catholica Ecclesia, praesertim Latina, quae secundas nuptias, imo & tertias & alias deinceps admittit ut licitas, & vera coniugia, veraque Sacramenta.

16 Examinata Matrimonii unitate, sequitur altera eiusdem proprietas, indissolubilitas nempe: Matrimonium ergo est indissolubile tum iure naturae, tum divino, sive contractum à fidelibus, sive ab infidelibus, modo legitime contractum sit.

17 Per dispensationem potuit esse licitum, uxorem dimittere non solum quoad thorum, sed & quoad vinculum.

18 Probabilius tamen videtur dimissionem uxoris in lege Moysis fuisse quidem permissam ad evitandum maius malum; non tamen fuisse licitam.

19 Nec mulierem repudiatam potuisse vivente viro alteri nubere.

20 Luttherani & Calvinistae Ecclesiae Catholicae verterunt crimini, quod doceret, Matrimonium ratum, & nondum consummatum dirimi per solemnem alterius coniugum in approbata religione professionem; sed eos, eorumque gregales rectissime anathemate mulctavit Synodus Trident. sess. 24. can. 6.

21 Denique, catholica, & Evangelica Ecclesiae doctrina est: Matrimonium consummatum Christianorum, nec per subsequens adulterium solvi quoad vinculum; additque moechari eum, qui etiam ob tale crimen dimissa
prio-

priore aliam duxerit uxorem. Divortium tamen potest licite fieri inter coniuges ob causas legitimas, etiam Matrimonio consummato.

Imprimantur,

Dr. D. Ferdinandus à Redondo,

& Portillo, Univ. Rect.

Vt. Dr. Orihuela,

Cens. Reg.

Vt. Fr. Iosephus Ferrandiz,

Stud. Reg.

427:20

2-6-8

62-12

42012

2510

2 E 2 1 7

122

1875

1800

This image shows a close-up of a piece of aged, textured paper. The paper has a light beige or cream color with a visible fibrous texture. Faint, dark, swirling patterns are visible across the surface, which appear to be a watermark or a decorative design. The patterns consist of several overlapping loops and curves, creating a sense of movement. The lighting is even, highlighting the subtle variations in the paper's texture and the dark lines of the design.

4

1:5-6-7-8-
2 5:6-7-8-
3 5-6-7-8-
4 5-6-7-8-
5 1 2 3 4-
6 1 2 3 4-
7 1 2 3 4-
8 1 2 3 4-
8 1 2 3 4-

1-9-10-6-5

9-7-10-1-6
5-

May 5th 1860

E. N. R. P.
L. F. B. E. M.
To +